

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PREZIDENTI HUZURIDAGI DAVLAT
XIZMATINI RIVOJLANTIRISH AGENTLIGI

TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH
RESPUBLIKA ILMIY-METODIK
MARKAZI

MAKTABGACHA VA
MAKTAB TA'LIMI
VAZIRLIGI

ABDULLA AVLONIY NOMIDAGI
PEDAGOGIK MAHORAT MILLIY
INSTITUTI

STRATEGIK BOSHQARUV VA MAKTABNI RIVOJLANTIRISH

INTENSIV RIVOJLANISH KURSI

Asosiy yo'nalishlar

Strategik reja tizimi

2-modul doirasida maktab rahbarlari ta'lim muassasasini istiqbolli rivojlantirishning quyidagi asosiy vositalarini egallaydilar:

- **Missiya va vizyon:** maktabning bugungi maqsadi va kelajak qiyofasini yaratish.
- **Tahlil vositalari:** pestle va swot-tahlil yordamida tashqi va ichki muhitni baholash.
- **Kpi va strategik xarita:** samaradorlik ko'rsatkichlarini belgilash va yo'l xaritasini tuzish.

Aniq yo'nalish va vizyon

Natijadorlikka yo'naltirilgan boshqaruv

Strategik yondashuv maktab ko'rsatkichlarini keskin oshirishning asosiy omilidir:

- **2,5 baravar yuqori natija:** tadqiqotlarga ko'ra, aniq strategiyaga ega maktablar yuqori natijadorlik ko'rsatadi.
- **Aniq yo'nalish:** missiya bugungi qadamlarga ma'no beradi, vizyon esa kelajak marralariga yetaklaydi.
- **Resurslarni ko'paytirish:** rejali rahbar resurslarni yo'qotmaydi, balki ularni strategik ko'paytiradi.

MASHG'ULOT

Missiya va vizyon asoslari

Missiya (bugun)

Maktabning jamiyatdagi o'rni, ta'lim va tarbiya jarayonidagi fundamental burchi hamda mavjudlik maqsadi.

Vizyon (kelajak)

Maktabning 5 yildan keyingi kelajak qiyofasi va u erishishi lozim bo'lgan ilhomlantiruvchi yuqori marralar.

Jamoaviy maqsad

O'qituvchilar, o'quvchilar va ota-onalarni yagona va tushunarli rivojlanish g'oyasi atrofida jipslashtirish.

Strategik Rejalashtirish

Vaziyatni Tahlil Qilish: Maktabning mavjud holati, kuchli/zaif tomonlari hamda imkoniyatlarini tahlil qilish.

Strategik Maqsadlar: SMART mezonlari bo'yicha aniq, o'lchanadigan va erishib bo'ladigan maqsadlarni belgilash.

Harakatlar Rejasi: Belgilangan maqsadlarga erishish uchun mas'ullar, muddatlar va resurslarni taqsimlash.

Monitoring va Baholash: Reja ijrosini muntazam nazorat qilish hamda zarur tuzatishlar kiritish.

MASHG'ULOT

PESTLE TAHLILI

Maktab rivojiga tashqi muhit qanday ta'sir qilayotganini aniqlash

P – Siyosiy omillar

- Davlat siyosati va strategiyalari
- Ta'lim sohasidagi islohotlar
- Hukumat qarorlari va ularning maktab faoliyatiga ta'siri
- Moliyaviy qo'llab-quvvatlash siyosati

E – Iqtisodiy omillar

- Iqtisodiy barqarorlik va o'sish
- Mablag' va resurslar mavjudligi
- Aholi daromadlari va to'lov qobiliyati
- Bozor sharoitlari va inflyatsiya

L – Huquqiy omillar

- Qonunchilik va me'yoriy-huquqiy hujjatlar
- Ta'lim standartlari va talablar
- Xodimlar mehnati va o'quvchilarning huquqlari
- Litsenziyalash va akkreditatsiya talablari

PESTLE TAHLILI NIMA UCHUN MUHIM?

Tashqi muhit omillarini chuqur tahlil qilish orqali maktab oldida turgan imkoniyatlar va xavflarni aniqlaymiz, strategik qarorlar qabul qilishda xatoliklarni kamaytiramiz va barqaror rivojlanishni ta'minlaymiz.

S – Ijtimoiy omillar

- Aholi demografiyasi va tarkibi
- Ota-onalar va jamoatchilik talablari
- Madaniy qadriyatlar va an'analar
- Ta'limga nisbatan ijtimoiy munosabat

T – Texnologik omillar

- Raqamli texnologiyalarning rivojlanishi
- Ta'limda yangi texnologiyalar
- Axborot-kommunikatsiya vositalari imkoniyatlari
- Innovatsiyalar va avtomatlashtirish

E – Ekologik omillar

- Atrof-muhit holati va ekologik muammolar
- Tabiiy resurslar mavjudligi
- Energiya samaradorligi va barqarorlik
- Iqlim o'zgarishi va tabiiy xavf-xatarlar

QANDAY QO'LLANILADI?

Tashqi muhit omillarini aniqlash

Har bir omilning maktabga ta'sirini baholash

Imkoniyatlar va xavflarni belgilash

Strategik reja va harakatlar ishlab chiqish

Atrof-muhitni tushunish – kelajakni aniq ko'rish, bugundan to'g'ri qaror qabul qilish demakdir!

SWOT-TAHLIL

Maktabni bugungi holatini baholab, kelajak uchun to'g'ri strategik qarorlar qabul qilish vositasi

KUCHLI TOMONLAR (Strengths)

- Maktabning ichki afzalliklari
- Yaxshi ishlayotgan jihatlar
- Raqobatbardosh ustunliklar
- Nimalarda kuchlimiz?

Maktabning ichki imkoniyatlarini ko'rsatadi.

ZAIF TOMONLAR (Weaknesses)

- Maktabning ichki kamchiliklari
- Yaxshilash zarur bo'lgan jihatlar
- Resurs va jarayonlardagi bo'shliqlar
- Nimalarni yaxshilashimiz kerak?

Maktabning ichki rivojlanish sohalarini ko'rsatadi.

IMKONIYATLAR (Opportunities)

- Tashqi muhitdagi ijobiy omillar
- Foydalanish mumkin bo'lgan imkoniyatlar
- Yangi loyihalar, grantlar, hamkorliklar
- Nimalardan foydalanishimiz mumkin?

Tashqi muhitdagi o'sish va taraqqiyot imkoniyatlarini ko'rsatadi.

TAH-DIDLAR (Threats)

- Tashqi muhitdagi salbiy omillar
- E'tiborga olinmasa, xavf tug'diradi
- Raqobat, demografik o'zgarishlar, siyosiy yoki iqtisodiy xatarlar
- Nimalar bizga to'sqinlik qilishi mumkin?

Tashqi muhitdagi xavf va to'siqlarni aniqlashga yordam beradi.

SWOTNI SHUNCHAKI "RO'YXAT" EMAS, STRATEGIK QAROR ISHLAB CHIQISH VOSITASI

1. TAHLIL QILING

Ichki (S, W) va tashqi (O, T) omillarni chuqur tahlil qiling. Haqiqiy ma'lumot va dalillarga tayaning.

2. UYG'UNLASHTIRING

S-O, S-T, W-O, W-T kombinatsiyalarini tahlil qiling. Imkoniyatlardan foydalanib, tahdidlarga javob bering, zaifliklarni kuchli tomonlar bilan bartaraf eting.

3. STRATEGIK YO'NALISH BELGILANG

Natijalarga asoslangan ustuvor yo'nalishlarni tanlang. Qisqa, o'rta va uzoq muddatli maqsadlarni aniqlang.

4. QAROR VA REJANI ISHLAB CHIQING

Aniq choralar, mas'ullar, muddatlar va kutilayotgan natijalarni belgilang.

5. AMALGA OSHIRING VA BAHOLANG

Rejani hayotga tatbiq eting. Natijani doimiy monitoring qiling va zarur bo'lsa, moslashtiring.

SWOT NATIJALARIDAN STRATEGIK YO'NALISHLAR

S-O STRATEGIYASI

Kuchli tomonlarimizdan foydalanib, imkoniyatlardan maksimal darajada foydalanamiz.

W-O STRATEGIYASI

Imkoniyatlardan foydalanib, zaif tomonlarni yaxshilaymiz va rivojlantiramiz.

S-T STRATEGIYASI

Kuchli tomonlarimiz orqali tahdidlarga qarshi turib, barqarorlikni mustahkamlaymiz.

W-T STRATEGIYASI

Zaif tomonlarni kamaytirib, tahdidlardan zarar ko'rish xavfini minimallashtiramiz.

ESDA TUTING!

SWOT-tahlil – bu ro'yxat tuzish emas. Bu – maktabni rivojlantirish uchun asosli, amaliy va natijaga yo'naltirilgan strategik qarorlar qabul qilish vositasidir.

To'g'ri tahlil – aniq strategiya – samarali qaror – barqaror rivojlanish!

Maktab KPI tizimi

Yo'nalish	KPI Ko'rsatkichi	O'lchov Birligi	Maqsadli Natija
Ta'lim Sifati	O'quvchilarning OTMga kirish va olimpiada ko'rsatkichi	Foiz (%)	75% +
Pedagogik Salohiyat	Oliy va birinchi toifali o'qituvchilar ulushi	Foiz (%)	60% +
Raqamlashtirish	Boshqaruv va o'quv jarayonining raqamli qamrovi	Foiz (%)	90% +
Jamoat Hamkorligi	Ota-onalar va jamiyatning maktabdan mamnunligi	Foiz (%)	85% +

Boshqaruv falsafasi

Reja qilmagan rahbar tasodiflarga tayanadi, strategik rahbar esa kelajakni boshqaradi.

— Strategik boshqaruv tamoyili

E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT

Umumiy o'rta ta'lim maktablari rahbar kadrlari uchun intensiv rivojlanish kursi

O'zbekiston Respublikasi Ta'limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi • 2026-yil 11–15-avgust

